

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

**ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ
ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

ΒΑΣΙΚΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Οκτώβριος 2013

**ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ
ΕΛΛΑΣ**

οργάνωση κατά της διαφθοράς

Business unusual

at The American College of Greece

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οκτώβριος 2013

ΒΑΣΙΚΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Η εκπαίδευση σε πολλές χώρες του κόσμου καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος του δημόσιου τομέα, και συχνά απορροφά πάνω από το ένα πέμπτο του κρατικού προϋπολογισμού. Η εκπαίδευση αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και συμβάλλει καταλυτικά στην προσωπική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Θεωρείται το κλειδί για ένα καλύτερο μέλλον, διότι προσφέρει τα απαραίτητα εφόδια που χρειάζονται οι άνθρωποι για να ζήσουν με αξιοπρέπεια και να συνεισφέρουν στην κοινωνία.

Γιατί είναι ευάλωτο το εκπαιδευτικό σύστημα στη διαφθορά;

Τεράστιοι πόροι οι οποίοι προορίζονται για την εκπαίδευση, συχνά δαπανώνται μέσα από πολύπλοκες γραφειοκρατικές διαδικασίες της κεντρικής διοίκησης, οι οποίες δεν εποπτεύονται επαρκώς. Για παράδειγμα, στη Νιγηρία για πάνω από δύο χρόνια χάνονταν τουλάχιστον 21 εκατ. δολάρια, ενώ το διπλάσιο ποσό δαπανήθηκε στην Κένυα για πέντε και πλέον έτη¹. Ιδιαίτερα σε χώρες όπου οι κυβερνήσεις τους δεν είναι σε θέση να εγγυηθούν το δικαίωμα δωρεάν παιδείας, προσφέρεται βοήθεια ύψους 5,8 δις ευρώ ετησίως (για το 2010) για να ενισχυθεί το σύστημα βασικής εκπαίδευσης και να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι.

Η ιδιαίτερη σημασία που δίνεται στην εκπαίδευση, την καθιστά εύκολο στόχο. Εκείνοι που συμμετέχουν στο σύστημα επιτελώντας εκπαιδευτικό ρόλο, είναι σε ισχυρή θέση να το εκμεταλλευτούν προς όφελός τους, ιδίως σε περιπτώσεις όταν το σύστημα τους υποτιμά ή τους κακοπληρώνει λόγω της διείσδυσης της διαφθοράς στη ροή των χρημάτων. Ταυτόχρονα, οι γονείς αγωνίζονται να προσφέρουν στα παιδιά τους την καλύτερη μόρφωση, χωρίς να γνωρίζουν τις συνέπειες από ενδεχόμενες παράνομες συναλλαγές. Για παράδειγμα, στο Βιετνάμ τα φακελάκια που προορίζονται για να εξασφαλιστούν θέσεις σε διάσημα δημοτικά σχολεία, υπολογίζονται ότι ανέρχονται σε επίπεδα υπερδιπλάσια του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας².

Η αύξηση του αριθμού των φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παγκοσμίως από 32 εκατ. το 1970 σε 159 εκατ. το 2008, υπογραμμίζει ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν είναι πλέον προνόμιο της ελίτ³. Το μεταβαλλόμενο περιβάλλον κάτω από το οποίο λειτουργούν τα πανεπιστήμια δημιουργούν πρόσφορο έδαφος για τους κινδύνους διαφθοράς. Οι δημόσιοι φορείς αδυνατούν να ενσωματώσουν τις διαρκείς αλλαγές, ενώ ο ανταγωνισμός για εναλλακτικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και για υποδομές κύρους, αυξάνει τις πιέσεις. Οι θεσμοί που δεν διαθέτουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου είναι πιο ευάλωτοι στη διαφθορά, με αποτέλεσμα σε ορισμένες περιπτώσεις να υπονομεύεται ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα, η αξιοπιστία της επιστημονικής έρευνας και η ποιότητα της εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από το αν υπάρχουν ένοχοι ή όχι. Στη Γερμανία, για παράδειγμα, είναι συχνές οι μεγάλης κλίμακας καταγγελίες για λογοκλοπή, ενώ στην Ελλάδα, καθηγητές πανεπιστημίων πρόσφατα φυλακίστηκαν για υπεξαίρεση 8 εκατ. ευρώ⁴.

Το κόστος της διαφθοράς στην εκπαίδευση

Ο παράνομος χαρακτήρας της διαφθοράς δυσκολεύει την εκτίμηση του κόστους της που αφορά στον τομέα της εκπαίδευσης με αμιγώς οικονομικά κριτήρια. Συχνά είναι δύσκολο να διαχωρίσει κανείς τη διαφθορά από την έλλειψη απόδοσης και την κακοδιαχείριση των σχολείων και των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Εντούτοις, το κοινωνικό κόστος της διαφθοράς είναι τεράστιο.

Η νέα γενιά είναι το πρώτο θύμα της διαφθοράς στον τομέα της εκπαίδευσης, διότι η τελευταία επιδρά στην ακεραιότητα και στην αξιοπρέπεια των νέων, καθώς και της κοινωνίας γενικότερα. Όταν όμως επιτρέπεται σε άτομα να λειτουργούν και να επιτυγχάνουν τους σκοπούς τους ανέντιμα, χωρίς να διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα, τότε κάθε προσπάθεια επένδυσης στους μελλοντικούς πολίτες είναι καταδικασμένη να αποτύχει, διότι διαμορφώνονται πρότυπα για ανίκανους μελλοντικούς ηγέτες και επαγγελματίες. Όχι μόνο η κοινωνία, αλλά ακόμα και η ανθρώπινη ζωή μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο από ιατρούς, δικαστές ή μηχανικούς με πλαστά πτυχία, από εικονικές επιστημονικές έρευνες που διενεργούνται από διεφθαρμένους ακαδημαϊκούς.

Η διαφθορά στην εκπαίδευση επηρεάζει κατά βάση τους φτωχούς και μη προνομιούχους, ιδιαίτερα τις γυναίκες και τις μειονότητες, δηλαδή αυτές τις κοινωνικές ομάδες που δεν είναι σε θέση είτε να καλύψουν το κρυφό κόστος για τις εισαγωγικές εξετάσεις είτε να παίξουν με κανόνες που θα τους εξασφαλίσουν σίγουρη επιτυχία. Στις αγροτικές περιοχές του Καμερούν, για παράδειγμα, οι μαθητές χάνουν τρεις ημέρες κάθε μήνα από το σχολικό πρόγραμμα, λόγω της απουσίας δασκάλων⁵. Οι φτωχοί δεν διαθέτουν εφόδια για να αντισταθούν στις διεφθαρμένες πρακτικές. Με αυτόν τον τρόπο, είτε «κόβονται τα φτερά» της νέας γενιάς, είτε τα παιδιά αναγκάζονται να εγκαταλείψουν το σχολείο. Ένα είναι σίγουρο: με την εξάπλωση της διαφθοράς στην εκπαίδευση, τα πιο ευάλωτα μέλη της κοινωνίας χάνουν την ευκαιρία να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους, με αποτέλεσμα η κοινωνική ανισότητα να παραμένει.

Η διαφθορά στον τομέα της εκπαίδευσης είναι ιδιαίτερα επιβλαβής διότι τροφοδοτεί την ανοχή της κοινωνίας έναντι του φαινομένου από μικρή ηλικία. Καθώς η νέα γενιά σπάνια δύναται να αμφισβητήσει τους κανόνες της τάξης, τότε δημιουργείται σταδιακά μια νοοτροπία η οποία εκλογικεύει ασυνείδητα τις διεφθαρμένες πρακτικές ως μέσο επιτυχίας, όταν η διαφθορά έχει παρεισφρήσει στις τάξεις. Όταν η στάση αυτή τείνει να γίνει κανόνας, τότε δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος ο οποίος γαλουχεί και τις επόμενες γενιές.

Είδη διαφθοράς στον τομέα της εκπαίδευσης

Η Διεθνής Διαφάνεια ορίζει τη διαφθορά ως «κατάχρηση εξουσίας προς ίδιον όφελος». Η Παγκόσμια Έκθεση για τη Διαφθορά στην Εκπαίδευση εντοπίζει τα σημεία διείσδυσης της διαφθοράς σε κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης, από την προσχολική φάση μέχρι το επίπεδο της διδακτορικής διατριβής και της ακαδημαϊκής έρευνας.

Η διαφθορά στα σχολεία μπορεί να περιλαμβάνει: τη διαδικασία προμηθειών για τις κατασκευές σχολικών κτιρίων, «σχολεία μαϊμού» (για παράδειγμα υπάρχουν εκτιμήσεις ότι αυτά ξεπερνούν

τον αριθμό των 8.000 μόνο στο Πακιστάν⁶), «δασκάλους φαντάσματα», κατασπατάληση δημόσιων πόρων που προορίζονται για σχολικά βιβλία και εφόδια, δωροδοκίες που εξασφαλίζουν πρόσβαση σε εκπαιδευτικά ιδρύματα και εξαγορά βαθμών, νεποτισμό στους διορισμούς των εκπαιδευτικών και στην έκδοση πλαστών πτυχίων, κακοδιαχείριση των σχολικών επιδοτήσεων προς όφελος ιδιωτικών συμφερόντων, παρατεταμένες απουσίες, καθώς και αντικατάσταση της τυπικής διδασκαλίας από ιδιαίτερα μαθήματα (μόνο για το 2009, το συνολικό κόστος που επιβαρύνει τα νοικοκυριά στη Νότια Κορέα για τη διενέργεια ιδιαίτερων μαθημάτων ανέρχεται σε 17 δις δολάρια ή 80% της συνολικής κρατικής δαπάνης για την εκπαίδευση)⁷. Η Παγκόσμια Έκθεση για τη Διαφθορά στην Εκπαίδευση παρουσιάζει επίσης παραδείγματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης στο επίπεδο της τάξης ως πτυχή κατάχρησης εξουσίας, και, ως εκ τούτου, ως πράξη διαφθοράς.

Παρόμοιες διεφθαρμένες πρακτικές εντοπίζονται και σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, εντούτοις εμφανίζονται και νέες μορφές του φαινομένου. Αυτές αφορούν παράνομες αμοιβές για τυχόν προσλήψεις ή εγγραφές, νεποτισμό για τη διασφάλιση αποσπάσεων, δωροδοκία για την εξασφάλιση στέγης στις πανεπιστημιακές εστίες και για την εξαγορά βαθμών, επιρροές από πολιτικά και επιχειρηματικά συμφέροντα που κατευθύνουν την ακαδημαϊκή έρευνα, λογοκλοπή, «πλαστές εξουσιοδοτήσεις» και παρατυπίες στις επιστημονικές δημοσιεύσεις. Η Παγκόσμια Έκθεση για τη Διαφθορά στην Εκπαίδευση εξετάζει επίσης διαδικασίες απονομής online πτυχίων και τίτλων διαπίστευσης, τον χειρισμό δεδομένων εξεύρεσης εργασίας, και πρακτικές διαφθοράς ως προς τη διαδικασία αναγνώρισης πτυχίων ξένων πανεπιστημίων, ένα φαινόμενο το οποίο θέτει σε κίνδυνο πάνω από 3.7 εκατ. ξένους σπουδαστές παγκοσμίως⁸.

Προτάσεις για τον τομέα της εκπαίδευσης

Όπως συμβαίνει και με κάθε άλλο τομέα, η διαφθορά στην εκπαίδευση είναι λιγότερο πιθανό να εκδηλωθεί σε κοινωνίες στις οποίες υπάρχουν: ισχυρό κράτος δικαίου, διαφάνεια και εμπιστοσύνη στους θεσμούς, αποτελεσματικοί κώδικες δεοντολογίας για τους δημοσίους υπαλλήλους και ισχυροί μηχανισμοί λογοδοσίας, ανεξάρτητα Μέσα Ενημέρωσης και ενεργοποιημένη κοινωνία των πολιτών. Πέρα από τη νομοθεσία, προληπτικά μέτρα, όπως βασικές αρχές δημοσίων προμηθειών, ελεγκτικοί μηχανισμοί, κώδικες δεοντολογίας, καθώς και διαδικασίες διαφάνειας και εποπτείας μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά για στην ενίσχυση της ακεραιότητας και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Κάθε προσπάθεια ενάντια στη διαφθορά πρέπει να θεωρηθεί αναπόσπαστο μέρος της βελτίωσης της ποιότητας της μόρφωσης και σε αρμονία με τους ευρύτερους στόχους του λειτουργήματος της εκπαίδευσης.

Μία κυρίαρχη πρόταση της Παγκόσμιας Έκθεσης για τη Διαφθορά στην Εκπαίδευση είναι η ανάγκη να εκλάβουμε την εκπαίδευση ως ένα σημαντικό εργαλείο για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Ο κοινωνικός ρόλος και η αξία του σχολείου και του λειτουργήματος του εκπαιδευτικού πρέπει να τεθούν στην πρώτη γραμμή για τη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής και του αγώνα κατά της διαφθοράς. Οι εκπαιδευτικοί είναι συχνά ο πρωταρχικός στόχος για καταγγελίες διαφθοράς, είτε κυρίως λόγω ύπαρξης της στα υψηλότερα ιεραρχικά κλιμάκια, είτε λόγω υποτίμησης της αξίας τους ή καταβολής κακοπληρωμένων μισθών. Οι αρμόδιοι εθνικοί φορείς θα πρέπει να χαράξουν την πολι-

τική τους, εκλαμβάνοντας τον εκπαιδευτικό ως πρότυπο και το σχολείο ως μικρόκοσμο της κοινωνίας, με σκοπό να δημιουργήσουν εκπαιδευτικούς που να εμφυσούν ιδανικά στα παιδιά.

Ηγεσία και πολιτική βούληση

Η διαφθορά στην εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα, από το παγκόσμιο στο τοπικό, καταπατά το θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα στην παιδεία. Οι όποιες προσπάθειες για την καταπολέμηση της διαφθοράς θα πρέπει να ξεκινούν από την κορυφή. Μόνο τίμιοι και ειλικρινείς ηγέτες μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στον περιορισμό της διαφθοράς.

- Τα Υπουργεία Παιδείας πρέπει να είναι οι πρωτοπόροι που θα υπογραμμίσουν ότι η διαφθορά αποτελεί εμπόδιο για την παροχή μόρφωσης υψηλής ποιότητας και για την ανάπτυξη της χώρας. Διακηρύττοντας μηδενική ανοχή έναντι στη διαφθορά, θα ενισχυθεί η πρόσβαση στην εκπαίδευση και το μορφωτικό επίπεδο.
- Μια προσέγγιση που βασίζεται στην διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενσωματώνοντας τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από το διεθνές και τοπικό δίκαιο, πρέπει να πλαισιώνουν όλες τις πολιτικές και πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς στον τομέα της εκπαίδευσης.
- Η διεθνής κοινότητα και οι αρμόδιοι διεθνείς οργανισμοί, όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και η UNESCO, θα πρέπει πρωτίστως να βοηθήσουν τις κυβερνήσεις να αντιμετωπίσουν τη διαφθορά στον τομέα της εκπαίδευσης. Οι συζητήσεις που πραγματοποιούνται εντός του 2013 στο πλαίσιο των Στόχων Ανάπτυξης της Χιλιετίας αποτελούν εξαιρετική ευκαιρία για τη διεθνή κοινότητα να αναπτύξει δείκτες διακυβέρνησης και καταπολέμησης της διαφθοράς, για τη διασφάλιση της δωρεάν υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης για όλους .

Διαφάνεια

Χρειάζεται να καθιερωθούν ισχυρά πλαίσια διαφάνειας που θα είναι σε θέση να συλλέξουν πληροφορίες για όλες τις μορφές διαφθοράς στον τομέα της εκπαίδευσης.

- Το νομοθετικό πλαίσιο περί πρόσβασης στην πληροφόρηση πρέπει να περιλαμβάνει δημόσια δεδομένα για την εκπαίδευση και να θέτει υποχρεωτική την εκ των προτέρων δημοσιοποίηση στοιχείων για το κοινό συμφέρον. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα στοιχεία διαχείρισης του εκπαιδευτικού συστήματος είναι προσβάσιμα στο κοινό σε απλή και κατανοητή μορφή. Θα πρέπει να διενεργηθούν σεμινάρια εκπαίδευσης προς τους υπαλλήλους, τις σχολικές επιτροπές, τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων καθώς και τις ενώσεις των εκπαιδευτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για το πώς μπορούν να έχουν πρόσβαση στην πληροφόρηση ώστε να παρακολουθούν τις σχετικές δαπάνες .
- Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να έχουν απλή, σαφή και προσβάσιμη εκπαιδευτική πολιτική, ώστε οι φοιτητές και άλλες ομάδες ενδιαφερομένων να είναι σε θέση

να παρακολουθούν διαδικασίες, να συμβάλλουν στην προώθηση μεταρρυθμίσεων εντός του πανεπιστημίου, ενισχύοντας το κύρος του.

- Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να διερευνήσουν περαιτέρω την αξία της αξιολόγησης της διακυβέρνησής τους ως μέσο ενίσχυσης της διαφάνειας στη λειτουργία τους.

Υπευθυνότητα

- Τα συστήματα λογοδοσίας εντός των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων θα πρέπει να παρουσιάζουν με απλό και κατανοητό τρόπο τους σχετικούς κανόνες και διαδικασίες, να περιλαμβάνουν μηχανισμούς παρακολούθησης και συμμόρφωσης, να προσδιορίζουν τις επιπτώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης και να είναι συνεπείς στην επιβολή τους.
- Θα πρέπει να αναπτυχθούν κώδικες δεοντολογίας για τα σχολεία και τα πανεπιστήμια κατόπιν διαβούλευσης με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να γνωρίζουν ποιες πρακτικές θεωρούνται διαφθορά, ειδικά όταν η ορθή επαγγελματική συμπεριφορά έρχεται σε αντίθεση με πάγιες και χρόνιες κοινωνικές νόρμες. Στις περιπτώσεις όπου εκδηλώνονται κατηγορίες παραβάσεων, οι κώδικες θα πρέπει να προβλέπουν την έγκαιρη λήψη διορθωτικών μέτρων.
- Οι διοικήσεις των σχολικών μονάδων, η κοινωνία των πολιτών και άλλοι θα πρέπει να συνάψουν συμφωνητικά συνεργασίας, όπως είναι τα «σύμφωνα ακεραιότητας» με τους συλλόγους γονέων, τις διοικήσεις των σχολείων και πανεπιστημίων και/ή τους συλλόγους νέων. Τα «σύμφωνα ακεραιότητας» αυτά μπορούν να λειτουργήσουν ως ένα επιπρόσθετο αποτελεσματικό μέσο καταπολέμησης της διαφθοράς, βελτιώνοντας το κύρος του σχολείου/πανεπιστημίου καθώς και το επίπεδο μόρφωσης.
- Η κοινωνία των πολιτών θα πρέπει να συνεργαστεί με διεθνείς και τοπικούς οργανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων, απαιτώντας από τις κυβερνήσεις να λογοδοτούν για την προσπάθεια καταπολέμησης της διαφθοράς γενικότερα και ειδικότερα στον τομέα της εκπαίδευσης.

Επιβολή

- Ανάλογα με το τι ισχύει σε κάθε χώρα, θα πρέπει να ενδυναμωθεί ο ρόλος των κοινοβουλευτικών επιτροπών, ώστε να διασφαλιστεί η πρόληψη και ο έλεγχος για την αντιμετώπιση της διαφθοράς στον τομέα της εκπαίδευσης.
- Προσφυγές για υποθέσεις διαφθοράς στην εκπαίδευση δεν περιορίζονται στην άσκηση ποινικών διώξεων. Η κοινωνία των πολιτών θα πρέπει να υποστηρίξει αφενός τοπικές δράσεις ιδιωτών για απαίτηση αποζημιώσεων, αφετέρου δικαστικούς αγώνες για ανάκτηση των δημόσιων πόρων που χάθηκαν λόγω υπεξαίρεσης και απάτης.

- Οι επιθεωρήσεις των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από τους κρατικούς φορείς εξακολουθούν να λειτουργούν ως αποτελεσματικοί μηχανισμοί επιβολής του νόμου, και γι' αυτό θα πρέπει να χρηματοδοτούνται επαρκώς.
- Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να προβούν στη σύσταση ειδικών εθνικών φορέων που θα διευκολύνουν τους πολίτες στην υποβολή καταγγελιών, εξασφαλίζοντας τυχόν αποζημιώσεις σε συνεργασία με τα αρμόδια όργανα καταπολέμησης της διαφθοράς και απονομής δικαιοσύνης.
- Η υιοθέτηση και ανάπτυξη νομοθετικού πλαισίου, πολιτικής και διαδικασιών για τους whistleblowers (δηλαδή για όσους αποκαλύπτουν στοιχεία για υποθέσεις διαφθοράς) θα πρέπει να περιλαμβάνουν διατάξεις για την προστασία και νομική κατοχύρωσή τους, εσωτερικές/εξωτερικές διαδικασίες δημοσιοποίησης καθώς και μηχανισμούς εποπτείας και παρακολούθησης των υποθέσεων για τα άτομα που εργάζονται στον τομέα της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης (κεντρική διοίκηση, περιφερειακές διευθύνσεις, τοπικά γραφεία) και στα σχολεία. Τα πανεπιστημιακά ιδρύματα θα πρέπει επίσης να αναπτύξουν πολιτικές για τους whistleblowers, ώστε να διασφαλίσουν ότι το προσωπικό και οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν την ανησυχία τους σε αξιόπιστη πηγή εντός ή εκτός του ιδρύματος και να τύχουν προστασίας από κάθε μορφής αντιποίνων και διακρίσεων.

Ενεργοποίηση των πολιτών & εποπτεία

Το σύνθημα που δίνεται από την κορυφή της ιεραρχίας θα πρέπει να μετουσιωθεί σε δράση στο έδαφος από τους ίδιους τους πολίτες, διεκδικώντας το δικαίωμά τους στην παιδεία απαλλαγμένη από τη διαφθορά.

- Η γονική συμμετοχή και εποπτεία, στο επίπεδο του σχολείου, είναι συνήθως το πρώτο βήμα καταπολέμησης της σχολικής διαφθοράς, αλλά συχνά χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα εξωτερικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι γονείς, κυρίως των φτωχότερων στρωμάτων. Τα μέτρα κατά της διαφθοράς θα πρέπει να ανταποκρίνονται στη σύγχρονη πραγματικότητα και να κατανοούν τους ουσιαστικούς περιορισμούς που αντιμετωπίζουν οι γονείς, δίνοντας έμφαση στην αξία της συμμετοχής. Δράσεις ευαισθητοποίησης και κατάρτισης θα πρέπει να αναπτύσσονται από τις διευθύνσεις των σχολείων, λαμβάνοντας κατάλληλη χρηματοδότηση.
- Θα πρέπει να ενδυναμωθεί ο ρόλος της νεολαίας στην καταπολέμηση της διαφθοράς, χρησιμοποιώντας καινοτόμα εργαλεία και πρωτότυπες προσεγγίσεις, που να ενθαρρύνουν την κινητοποίηση. Ο ρόλος αυτός μπορεί να ενισχυθεί περαιτέρω, μέσω της δικτύωσης των ομάδων νέων και την ανταλλαγή γνώσεων. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη πολλά να γίνουν, ώστε να ενισχυθεί η ευρύτερη συμμετοχή των σημερινών μαθητών και σπουδαστών της επόμενης γενιάς.

Γεφυρώνοντας το χάσμα

- Πρέπει να χρησιμοποιηθούν ευρύτερα νέες πρακτικές αξιολόγησης της ακεραιότητας και αποτίμησης των αποτελεσμάτων, ώστε να γίνεται έλεγχος στο τι λειτουργεί και τι όχι, στο πλαίσιο

των προσπαθειών για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Η διερεύνηση του φαινομένου της διαφθοράς στον τομέα της εκπαίδευσης εξακολουθεί να επικεντρώνεται στην εξάπλωση του φαινομένου και λιγότερο στον εντοπισμό των αιτιών ή στη σκιαγράφηση των επιτυχών παρεμβάσεων.

- Χρειάζεται να γίνουν πολλά για την προώθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το κοινό στο πλαίσιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς, με στόχο να συμβάλλουν στη μη ανοχή της διαφθοράς, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα προγράμματα σπουδών σχολείων και πανεπιστημίων (άρθρο 13γ). Αν και θα υπάρχει πλήθος προσεγγίσεων, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να επιδιώξουν να εισαγάγουν συγκεκριμένες προδιαγραφές στο εθνικό πρόγραμμα σπουδών ή να επενδύσουν στην αποτελεσματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών ως προς θέματα ηθικής. Η εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα προσφέρει επίσης μια συμπληρωματική νέα μέθοδο για την ενσωμάτωση της καταπολέμησης της διαφθοράς και της ακεραιότητας κατά τη διδασκαλία.
- Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ιδίως οι επαγγελματικές σχολές, θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στην ανάπτυξη νέων μεθόδων διδασκαλίας για θέματα ηθικής, προετοιμάζοντας τους σπουδαστές να λειτουργούν με ακεραιότητα στη μελλοντική τους σταδιοδρομία.

Δεν υπάρχουν απλές θεραπείες για την αντιμετώπιση της διαφθοράς στον τομέα της εκπαίδευσης, αλλά οι προαναφερθείσες προτάσεις και τα εργαλεία που παρουσιάζονται στην Παγκόσμια Έκθεση της Διαφθοράς στην Εκπαίδευση μπορούν να βοηθήσουν στη μείωση και πρόληψη του φαινομένου στον τομέα της εκπαίδευσης. Παρόλο που οι κυβερνήσεις έχουν κοινές υποχρεώσεις ως προς τη διαφύλαξη του δικαιώματος στην παιδεία, οι στρατηγικές καταπολέμησης της διαφθοράς πρέπει να προσαρμόζονται στο εθνικό περιβάλλον, καθώς ό, τι λειτουργεί σε μια χώρα, δεν είναι σίγουρο ότι θα επιτύχει σε μια άλλη. Η Παγκόσμια Έκθεση για τη Διαφθορά στην Εκπαίδευση μπορεί να λειτουργήσει ως πλαίσιο αναφοράς για προσαρμόσιμα εργαλεία και λύσεις, για το σχολείο και το πανεπιστήμιο, σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Αποτελεί έκκληση για δράση από τις κυβερνήσεις, τις επιχειρήσεις, τους εκπαιδευτικούς και ακαδημαϊκούς, τους φοιτητές και ερευνητές, τους γονείς και τους πολίτες παγκοσμίως να εξαλείψουν τη μύστιγα της διαφθοράς από την εκπαίδευση. Οι μελλοντικές γενιές δεν αξίζουν τίποτα λιγότερο.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- ¹ Βλ. Adetokunbo Mumuni and Gareth Sweeney, Chapter 4.16 and Samuel Kimeu, Chapter 2.3 in the full GCR text, available at: http://www.transparency.org/gcr_education
- ² Βλ. Stephanie Chow and Dao Thi Nga, Chapter 2.6 in in the full GCR text, available at: http://www.transparency.org/gcr_education
- ³ UNESCO Institute for Statistics, Comparing Education Statistics across the World, Global Education Digest 2010 (Montreal: UNESCO Institute for Statistics, 2010), pp. 12, 162.
- ⁴ Βλ. Sebastian Wolf (Germany) Chapter 3.14, and Yiota Pastra (Greece), Chapter 3.6, in the full GCR text, available at: http://www.transparency.org/gcr_education
- ⁵ Βλ. Gabriel Ngwé, Chapter 2.9 in in the full GCR text, available at: http://www.transparency.org/gcr_education
- ⁶ Βλ. Syed Adil Gilani, Chapter 2.2 in the full GCR text available at: http://www.transparency.org/gcr_education, and News International (Pakistan), 'Billions Sunk in 8,000 Ghost Schools: Official', 18 July 2012.
- ⁷ Mark Bray and Chad Lykins, Shadow Education: Private Supplementary Tutoring and Its Implications for Policy Makers in Asia (Manila: Asian Development Bank, 2012), p. 21, figure 1, in the full GCR text available at: http://www.transparency.org/gcr_education, quoting Korean National Statistical Office 2011–2012.
- ⁸ OECD, Education at a Glance 2011 (Paris: OECD, 2011).

